

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 182 (XXVI) — Nr. 552

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 25 iulie 2014

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 206 din 8 aprilie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (3), art. 4 teza a doua raportat la art. 33, precum și ale art. 24 alin. (2)—(4) și ale art. 33—35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România	2–9
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
105/761.— Ordin al viceprim-ministrului, ministrul afacerilor interne, și al ministrului fondurilor europene privind stabilirea cadrului general pentru planificarea strategică și financiară, gestionarea, implementarea și auditarea utilizării asistenței financiare acordate României prin intermediul Fondului pentru Frontierele Externe din cadrul Programului general „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii”	10–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 206**

din 8 aprilie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 alin. (3), art. 4 teza a doua raportat la art. 33, precum și ale art. 24 alin. (2)—(4) și ale art. 33—35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Claudia-Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent

Cu participarea, în ședința publică din data de 13 martie 2014, a reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 4, 31 și 33 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Ion Caruseroff, Tiberiu Caruseroff, Mariana Opișan și Societatea Comercială „Real Grup Invest” — S.A. din București în Dosarul nr. 4.916/3/2012 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă și care constituie obiectul Dosarului nr. 538D/2013 al Curții Constituționale.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 13 martie 2014, în prezența reprezentantului Ministerului Public, când Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 57 și ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, a amânat pronunțarea pentru data de 1 aprilie 2014, așa cum rezultă din încheierea din ședința de la acea dată. Ulterior, în temeiul art. 57 și art. 58 alin. (3) din aceeași lege, Curtea a dispus amânarea pronunțării pentru data de 8 aprilie 2014, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 27 iunie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 4.916/3/2012, **Tribunalul București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4, 31 și 33 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România**, excepție ridicată de Ion Caruseroff, Tiberiu Caruseroff, Mariana Opișan și Societatea Comercială „Real Grup Invest” — S.A. din București într-o cauză civilă având ca obiect soluționarea pe fond a unei notificări formulate în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii acesteia susțin că dispozițiile art. 1 alin. (3), art. 4, art. 24 alin. (2)—(4), art. 33, art. 34 și ale art. 35 din Legea nr. 165/2013 contravin normelor constituționale ale art. 1 alin. (5), art. 4

alin. (2), art. 15 alin. (2), art. 16, art. 20, art. 21 alin. (1), (2) și (3), art. 44 alin. (1)—(4) și (8) și art. 53, precum și prevederilor art. 6, 13 și 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție și ale art. 1 din Protocolul nr. 1 la aceeași Convenție.

5. Cu privire la principiul neretroactivității, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție, autorii excepției arată că este flagrant încălcat de prevederile art. 4 și ale art. 33—35 din legea criticată, deoarece aceste norme impun termene și condiții diferite față de cele în vigoare la momentul formulării și înregistrării cererilor de restituire în condițiile legii atunci în vigoare — Legea nr. 10/2001. Astfel, dispozițiile art. 4 din Legea nr. 165/2013 nu fac distincție între cererile aflate deja, la momentul intrării în vigoare a noii legi, în etapa de finalizare a procesului de restituire, care au depășit, deci, faza administrativă, și cele care se află la începutul procedurii de restituire. Dispozițiile art. 33 din legea criticată prevăd termene care încep să curgă de la 1 ianuarie 2014, între 12 și 36 de luni, în care entitățile investite de lege au obligația de a soluționa cererile formulate potrivit Legii nr. 10/2001, aceste termene variind în funcție de gradul de încărcare a autorităților publice competente să le soluționeze și de numărul de cereri rămase nerezolvate. Totodată, se arată că legea nouă nu a abrogat niciuna dintre dispozițiile Legii nr. 10/2001, astfel că art. 25 din aceasta, care prevede un termen de 60 de zile în care unitatea deținătoare are obligația de a pronunța o decizie asupra cererii de restituire în natură, rămâne câștigat cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, investite anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. Or, în condițiile în care Legea nr. 165/2013 nu face distincție între etapa în care se află cererile sau cauzele de restituire la momentul intrării sale în vigoare, rezultă că aplicarea noilor termene specifice procedurii administrative, inclusiv cererilor de chemare în judecată aflate în curs de soluționare pe rolul instanțelor judecătorești, introduse înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 165/2013, contravine principiului neretroactivității legii.

6. Dispozițiile art. 4 și ale art. 33—35 din Legea nr. 165/2013 contravin și principiului egalității în drepturi, prevăzut de art. 16 din Constituție, deoarece nu oferă drepturi egale tuturor persoanelor care au formulat cereri potrivit Legii nr. 10/2001, creând inegalități majore între persoanele care au depus cereri la entitățile investite de lege aflate în diverse localități sau părți din teritoriul țării. Astfel, beneficiarii termenelor mai scurte (12 luni) au un regim preferențial față de cei supuși unor termene mai lungi (36 luni), cauza discriminării create fiind dată de gradul de încărcare diferit și numărul cererilor rămase nesoluționate de entitatea investită de lege la intrarea în vigoare a actului normativ criticat.

7. În opinia autorilor excepției, dispozițiile art. 33—35 din Legea nr. 165/2013 aduc atingere și dreptului de acces la justiție, consacrat de art. 21 din Constituție, deoarece exercitarea acestuia este permisă doar după scurgerea unui termen de 6 luni calculat din momentul expirării celorlalte

termene de 12, 24 și 36 de luni stabilite pentru soluționarea cererilor/notificărilor de restituire, fără a exista vreo justificare sau o necesitate în sensul prevederilor art. 53 din Constituție. Prin aceleași norme este încălcat, de altfel, și dreptul părților la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, având în vedere și faptul că termenele mai sus menționate încep să curgă de la data de 1 ianuarie 2014. Aplicarea acestor termene exagerat de lungi, care echivalează cu prelungirea perioadei de soluționare a cererilor, în condițiile în care cererile se soluționează în ordinea înregistrării lor, reduce principiul celerității și al termenului rezonabil doar la latura sa teoretică, în special în cazurile particulare în care dosarele sunt complete.

8. Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Legea nr. 165/2013 — de asemenea criticate —, în situația în care titularul a înstrăinat drepturile ce i se cuvin potrivit legilor de restituire a proprietății, singura măsură reparatorie care se acordă este compensarea cu puncte potrivit art. 24 alin. (2), (3) și (4) din lege, adică în limita a „15% din dreptul de proprietate”. Dispozițiile art. 1 alin. (3), art. 4 și ale art. 24 alin. (2), (3) și (4), fiind aplicabile și raporturilor juridice legal încheiate anterior intrării în vigoare a legii examinate, ignoră ordinea de drept existentă la momentul încheierii lor și intervin în raporturile private dintre transmitător și dobânditor, anulând protecția oferită de art. 1.391 și art. 1.392 din Codul civil, de principiul securității juridice, precum și de garanțiile proprietății prevăzute de art. 44 din Constituție și de art. 1 paragraful 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

9. Totodată, dispozițiile legale criticate instituie o discriminare în rândul persoanelor ce au dobândit drepturi prin acte juridice de înstrăinare în temeiul legii vechi, împărțindu-i în două categorii: cei ce au reușit să obțină măsurile reparatorii pe care autorii lor au dorit și au avut dreptul să le înstrăineze și cei ce nu au reușit să le obțină, exclusiv din culpa autorităților competente să soluționeze notificările. Beneficiarii unei situații juridice contemporane aceleiași legi sunt tratați diferit de noua lege, fără o justificare de ordin social, deoarece noua reglementare introduce ca singură măsură reparatorie compensarea prin puncte, în timp ce, anterior apariției acesteia, principiul primordial în materia restituirii imobilelor preluate abuziv era restituirea în natură.

10. Limitarea libertății de a dispune de dreptul de proprietate se poate justifica numai prin îndeplinirea exigențelor prevăzute de art. 53 din Constituție. Or, înstrăinarea dreptului de proprietate de către beneficiarii legilor de restituire a fost determinată de un interes exclusiv privat, fără a pune în pericol vreun interes social-general la care norma constituțională menționată face referire. În consecință, fiind lipsită de orice justificare, limitarea dreptului de proprietate echivalează cu o expropriere fără cauză de utilitate publică și fără acordarea unei drepte și prelabile despăgubiri, așa cum dispune art. 44 alin. (3) din Constituție. În același timp sunt afectate garanțiile prevăzute de art. 44 alin. (4) și (5) din Constituție, în virtutea cărora este interzisă confiscarea averii prezumate a fi licit dobândite, iar confiscarea din patrimoniul dobânditorului legal a procentului de 85% din drepturile stabilite de Legea nr. 10/2001, reprezentând o îmbogățire fără justă cauză a statului, contravine democrației și ordinii statului de drept. În lipsa transmisiunii, aceste drepturi ar fi trebuit să intre, în integralitatea lor, în patrimoniul persoanelor îndreptățite, beneficiari ai Legii nr. 10/2001. În concluzie, se susține că limitarea drepturilor notificatorilor, pe motiv că au transmis aceste drepturi, dispunând liber de ele și în condiții de perfectă legalitate, este în total dezacord cu dispozițiile art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

11. **Tribunalul București — Secția a V-a civilă**, exprimându-și opinia asupra excepției de neconstituționalitate, apreciază că textele de lege criticate sunt constituționale.

12. În acest sens se arată că dispozițiile legale examinate nu retroactivează, ci se aplică cauzelor aflate pe rolul instanțelor, nesoluționate la momentul apariției Legii nr. 165/2013. Nici accesul liber la justiție nu este încălcat, căci chiar art. 33 și art. 35 din lege prevăd posibilitatea persoanei îndreptățite de a se adresa justiției în cazul respingerii cererii sale de restituire, dar și în cazul în care unitatea deținătoare nu emite decizia/dispoziția motivată în termenul legal stabilit la art. 33, fiind astfel asigurat controlul judecătoresc asupra activității entității respective.

13. De asemenea, instanța de judecată are în vedere contextul adoptării Legii nr. 165/2013, și anume ca urmare a pronunțării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Hotărârii-pilot în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României* și a considerentelor pe care această instanță le-a reținut cu privire la necesitatea adoptării unor măsuri eficiente în materia restituirii, dar cu respectarea marjei de apreciere de care beneficiază autoritățile naționale în acest domeniu sensibil și cu implicații complexe.

14. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

15. **Avocatul Poporului**, în punctul său de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 4, art. 24 alin. (2), (3) și (4) și ale art. 31—35 din Legea nr. 165/2013, apreciază următoarele:

16. Dispozițiile art. 4, prin raportare la prevederile art. 33 din Legea nr. 165/2013, aduc atingere principiului neretroactivității, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție. În considerarea acestor norme, în cele mai multe cauze similare celei de față, instanțele judecătorești au ridicat, din oficiu, excepția prematurității acțiunilor formulate în temeiul Legii nr. 10/2001 de persoanele îndreptățite care, respectând termenele stabilite prin această din urmă lege, au adresat, în prealabil, notificări sau cereri de restituire către persoanele juridice deținătoare ale imobilelor ce fac obiectul legii. Astfel, art. 22 din Legea nr. 10/2001 stabilea un termen de 6 luni de la data intrării sale în vigoare, în interiorul căruia trebuia depusă o notificare, termenul fiind prelungit apoi de două ori cu câte 3 luni, expirând la 1 an după intrarea în vigoare a legii, și anume la 14 februarie 2002. Din momentul înregistrării notificării în condițiile legii, pentru fostul proprietar, titular al notificării, se naște dreptul de a redobândi în natură imobilul sau dreptul la despăgubiri, iar pentru unitatea deținătoare a imobilului se naște obligația de a emite, în termen de 60 de zile, decizia sau dispoziția de restituire sau de propunere de acordare a despăgubirilor. Întrucât acestea din urmă nu au soluționat notificările, persoanele îndreptățite s-au adresat, conform legii, justiției, solicitând instanțelor de judecată să se pronunțe asupra notificărilor. Or, prin art. 33 din Legea nr. 165/2013, termenul inițial de 60 de zile este modificat în sensul instituirii unor noi termene (de 12, 24 și 36 de luni) care curg de la data de 1 ianuarie 2014. Prin urmare, instanțele judecătorești, în aplicarea art. 4 și art. 33 din Legea nr. 165/2013, au respins cererile de chemare în judecată ca prematur introduse, deși acestea au fost formulate în anii precedenți, anterior intrării în vigoare a noului act normativ. Așa fiind, dispozițiile art. 4 și art. 33 din legea examinată au caracter retroactiv în ceea ce privește cauzele aflate pe rolul instanțelor de judecată la data intrării în vigoare a acesteia, întrucât acționează asupra fazei inițiale de constituire a situației juridice, modificând în mod esențial regimul juridic creat prin depunerea

cererilor de chemare în judecată în termenul legal, cu încălcarea principiului *tempus regit actum*.

17. Avocatul Poporului apreciază ca fiind întemeiate și criticile de neconstituționalitate ale art. 4 și art. 33 din Legea nr. 165/2013 cu referire la încălcarea principiului egalității în drepturi, care presupune că la aceleași situații juridice tratamentul aplicat nu poate fi decât identic, iar diferența de tratament juridic, dacă există, trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rezonabil. Or, textele legale menționate tind să genereze discriminări cel puțin din două puncte de vedere: a) persoanele ale căror procese s-au finalizat au beneficiat de un tratament juridic favorabil față de cel reglementat prin Legea nr. 165/2013 pentru procesele aflate pe rolul instanțelor judecătorești, deci nefinalizate, procese al căror curs va fi întrerupt, deși ambele categorii de persoane au depus cererile de chemare în judecată în aceeași perioadă, sub imperiul aceleiași reglementări; b) dispozițiile art. 33 impun termene diferite de soluționare a cererilor depuse în temeiul Legii nr. 10/2001, acesta variind în funcție de gradul de încărcare a autorităților publice competente să le soluționeze și de numărul de cereri rămase nerezolvate. Se arată, în acest sens, că în numeroase cazuri, durata proceselor nu depinde numai de atitudinea părților care pot formula sau nu diverse cereri etc., ci se datorează unor alte circumstanțe, care țin de organizarea justiției și de gradul de încărcare a activității instanțelor. Simpla împrejurare de fapt constând în soluționarea cu întârziere a cererilor de chemare în judecată de către instanțele judecătorești, existența unui grad înalt de încărcare a autorităților publice sau numărul mare de cereri rămase nerezolvate la momentul intrării în vigoare a noii legi nu poate fi calificată drept un criteriu obiectiv și rezonabil de diferențiere, care să justifice tratamentul discriminatoriu aplicabil persoanelor prevăzute în ipoteza normei. În situația dată, statul ar fi putut să ia anumite măsuri pentru suplimentarea personalului competent să soluționeze cererile de restituire, astfel încât termenul de rezolvare să fie același, iar toate persoanele prevăzute de ipoteza normei să beneficieze de același tratament egal, din moment ce sunt în situații identice.

18. Totodată, prevederile art. 4 raportat la art. 33—35 din Legea nr. 165/2013 aduc atingere și accesului liber la justiție, deoarece impun ca procesele aflate pe rolul instanțelor în curs de judecată să fie întrerupte, prin respingerea cererilor de chemare în judecată ca prematur introduse, ca urmare a invocării de către instanța judecătorească, din oficiu, a excepției de prematuritate. Or, în acest sens, este invocată Decizia nr. 6 din 11 noiembrie 1992, prin care Curtea Constituțională a statuat că o imixtiune a puterii legislative care ar pune autoritatea judecătorească în imposibilitatea de a funcționa, chiar dacă numai cu referire la o anumită categorie de cauze și pentru o anumită perioadă de timp, ar avea drept consecință ruperea echilibrului constituțional dintre aceste autorități.

19. Reluarea procedurilor cu caracter administrativ (ca urmare a respingerii acțiunii ca inadmisibilă sau prematur introdusă) datorită noilor termene legale de soluționare a notificărilor contravine și principiului soluționării cauzei într-un termen optim și previzibil, astfel cum acesta este definit de art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

20. În final, se menționează că Legea nr. 165/2013 nu aduce în plan legislativ o problemă nouă, ci, dimpotrivă, modifică acte normative vechi, în speță din anul 2001. Tocmai, de aceea, noile termene în care legiuitorul a impus să fie soluționate cererile depuse în urmă cu 12 ani nu sunt rezonabile, întrucât astfel se mărește foarte mult, în mod nejustificat, fără criterii obiective,

perspectiva soluționării conflictelor ivite în materia restituirii imobilelor preluate abuziv.

21. Referitor la celelalte critici de neconstituționalitate ale art. 1 alin. (3), art. 24 alin. (2), (3) și (4), art. 31, art. 32, art. 34 și art. 35 din Legea nr. 165/2013, Avocatul Poporului apreciază că sunt în concordanță cu principiile constituționale invocate de autorii excepției. Atât modalitatea de compensare prin puncte, cât și stabilirea cuantumului despăgubirilor în anumite limite nu reprezintă o încălcare a dreptului de proprietate privată, deoarece, potrivit art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituție, conținutul și limitele acestuia sunt stabilite de lege.

22. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctul de vedere al Avocatului Poporului, concluziile procurorului și dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

23. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

24. Obiectul excepției de neconstituționalitate, potrivit dispozitivului încheierii de sesizare, îl reprezintă dispozițiile art. 4, 31 și 33 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România. Curtea observă, însă, că în practica aceleiași încheieri este consemnat faptul că reclamantii invocă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 4, art. 31, art. 33 și ale art. 35 din Legea nr. 165/2013 și că Tribunalul admite cererea de sesizare a Curții în vederea soluționării excepției de neconstituționalitate cu același obiect. Totodată, în motivarea autorilor excepției sunt indicate ca fiind criticate, mai întâi, dispozițiile art. 4, 31—35, art. 1 alin. (3) și ale art. 24 din Legea nr. 165/2013, însă în cuprinsul cererii scrise sunt menționate, punctual, împreună cu argumentele ce susțin pretinsa neconstituționalitate, următoarele prevederi: art. 4 raportat la art. 33, 34 și 35, art. 33—35 (distinct), respectiv art. 1 alin. (3), art. 4 și art. 24 alin. (2), (3) și (4) din lege.

25. Dată fiind această lipsă de identitate sub aspectul indicării dispozițiilor legale criticate, Curtea constată că urmează să stabilească obiectul real al excepției de neconstituționalitate, asupra căreia se va pronunța. Practica instanței constituționale în situații asemănătoare este de a stabili obiectul excepției orientându-se după elementele prezente în cuprinsul argumentării scrise a excepției, elemente care, din varii motive, nu se regăsesc și în cuprinsul încheierii de sesizare (uneori chiar erori materiale, lipsa atenției sau a consecvenței pe parcursul redactării încheierii de sesizare). Chiar dacă actul de învestire a Curții este încheierea de sesizare a instanței judecătorești, iar Curtea nu se poate sesiza din oficiu, nici asupra dispozițiilor legale criticate și nici asupra temeiurilor fundamentale invocate în susținerea excepției, Curtea a considerat că relevant și justificator pentru stabilirea obiectului real al excepției este interesul autorului excepției, incidența în cauză a dispozițiilor legale criticate și asigurarea efectivă a accesului său la justiția constituțională (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012).

26. Aplicând cele reținute de principiu în jurisprudența sa în materie la circumstanțele prezentei cauze, Curtea constată că **obiectul excepției** îl constituie prevederile art. 1 alin. (3), art. 4

teza a doua, art. 24 alin. (2)—(4) și art. 33—35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, modificată și completată prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 819 din 21 decembrie 2013.

27. Textele de lege criticate au următoarea redactare:

— Art. 1 alin. (3): „În situația în care titularul a înstrăinat drepturile care i se cuvin potrivit legilor de restituire a proprietății, singura măsură reparatorie care se acordă este compensarea prin puncte potrivit art. 24 alin. (2), (3) și (4).;

— Art. 4 teza a doua: „Dispozițiile prezentei legi se aplică (...) cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor (...) la data intrării în vigoare a prezentei legi.”;

— Art. 24 alin. (2)—(4): „(2) În dosarele în care se acordă măsuri compensatorii altor persoane decât titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia, se acordă un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului stabilită conform art. 21 alin. (6).

(3) Numărul de puncte acordat în condițiile alin. (2) nu poate reprezenta o valoare mai mare decât cea stabilită potrivit art. 21 alin. (6) și (7).

(4) În cazul în care din documentele depuse la dosarul de restituire nu rezultă prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate, punctele vor reprezenta echivalentul a 15% din valoarea stabilită conform art. 21 alin. (6).”;

— Art. 33: „(1) Entitățile investite de lege au obligația de a soluționa cererile formulate potrivit Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi și de a emite decizie de admitere sau de respingere a acestora, după cum urmează:

a) în termen de 12 luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de până la 2.500 de cereri;

b) în termen de 24 de luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr cuprins între 2.500 și 5.000 de cereri;

c) în termen de 36 de luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr de peste 5.000 de cereri.

(2) Termenele prevăzute la alin. (1) curg de la data de 1 ianuarie 2014.

(3) Entitățile investite de lege au obligația de a stabili numărul cererilor înregistrate și nesoluționate, de a afișa aceste date la sediul lor și de a le comunica Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților. Datele transmise de entitățile investite de lege vor fi centralizate și publicate pe pagina de internet a Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(4) Cererile se analizează în ordinea înregistrării lor la entitățile prevăzute la alin. (1).”;

— Art. 34: „(1) Dosarele înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor vor fi soluționate în termen de 60 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.

(2) Dosarele care vor fi transmise Secretariatului Comisiei Naționale ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi vor fi soluționate în termen de 60 de luni de la data înregistrării lor, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.

(3) Numărul dosarelor prevăzute la alin. (1) și data înregistrării dosarelor prevăzute la alin. (2) se publică pe pagina de internet a Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților și se comunică, la cerere, persoanelor îndreptățite.”;

— Art. 35: „(1) Deciziile emise cu respectarea prevederilor art. 33 și 34 pot fi atacate de persoana care se consideră îndreptățită la secția civilă a tribunalului în a cărui circumscripție se află sediul entității, în termen de 30 de zile de la data comunicării.

(2) În cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute la art. 33 și 34, persoana care se consideră îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești prevăzute la alin. (1) în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1) și (2), instanța judecătorească se pronunță asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate și dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsuri reparatorii în condițiile prezentei legi.

(4) Hotărârile judecătorești pronunțate potrivit alin. (3) sunt supuse numai apelului.

(5) Cererile sau acțiunile în justiție formulate în temeiul alin. (1) și (2) sunt scutite de taxa judiciară de timbru.”

28. În susținerea excepției de neconstituționalitate sunt invocate normele constituționale ale art. 1 alin. (5) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, ale art. 4 alin. (2) referitoare la interzicerea discriminării și criteriile de discriminare, ale art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, art. 16 — *Egalitatea în drepturi*, ale art. 20 — *Tratatele internaționale privind drepturile omului*, ale art. 21 alin. (1)—(3) privind accesul liber la justiție, dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, ale art. 44 alin. (1)—(4) și (8) referitoare la dreptul de proprietate privată și garanțiile sale și ale art. 53 — *Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*, precum și prevederile art. 6 — *Dreptul la un proces echitabil*, art. 13 — *Dreptul la un recurs efectiv* și ale art. 14 — *Interzicerea discriminării* din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ale art. 1 referitor la proprietate din Primul Protocol adițional la Convenție și ale art. 1 — *Interzicerea generală a discriminării* din Protocolul nr. 12 la aceeași Convenție.

(1) Admisibilitatea excepției de neconstituționalitate

29. Litigiul în cadrul căruia a fost invocată excepția de neconstituționalitate are ca obiect soluționarea unei acțiuni de chemare în judecată întemeiate pe Legea nr. 10/2001, prin care autorii excepției de neconstituționalitate solicită instanței judecătorești să soluționeze pe fond notificarea adresată entității deținătoare a imobilelor preluate abuziv, ca urmare a refuzului nejustificat al acesteia de a o soluționa în termenul legal, și să dispună măsuri reparatorii în echivalent pentru imobilele preluate abuziv în perioada 1945—1989, imobile ce nu pot fi restituite în natură. Cererea de chemare în judecată a fost introdusă în anul 2012, deci anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, iar la termenul de judecată la care instanța legal investită cu soluționarea litigiului a sesizat, prin încheiere, Curtea Constituțională cu prezenta excepție de neconstituționalitate, instanța judecătorească a pus în discuție, din oficiu, excepția prematurității acțiunilor în justiție, având în vedere aplicabilitatea dispozițiilor art. 3, art. 4, art. 33 și ale art. 35 din noua lege în materia finalizării procesului de restituire,

în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România — Legea nr. 165/2013. Ulterior acestui termen de judecată, instanța judecătorească, în urma admiterii excepției prematurității invocate din oficiu, a respins acțiunea de chemare în judecată ca „devenită prematură”.

30. În acest context, reclamantii au ridicat prezenta excepție de neconstituționalitate privind dispozițiile art. 1 alin. (3), art. 4 teza a doua, art. 24 alin. (2)—(4) și art. 33—35 din Legea nr. 165/2013, astfel cum Curtea Constituțională a determinat obiectul său real.

31. În ceea ce privește dispozițiile art. 34 din Legea nr. 165/2013, Curtea reține că acestea se referă la soluționarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor și la cele care vor fi transmise acestuia ulterior datei intrării în vigoare a legii, iar dispozițiile art. 35 din aceeași lege reglementează căile de atac împotriva deciziilor emise cu respectarea prevederilor art. 33 și ale art. 34 din Legea nr. 165/2013, sau a refuzului entității investite de lege de a emite această decizie. Având în vedere reglementările criticate, raportate la obiectul litigiului în cadrul căruia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că acestea nu au legătură cu soluționarea cauzei în sensul dispozițiilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, aceasta având ca obiect refuzul nejustificat al entității prevăzute de lege de a răspunde în termen de 60 de zile notificării depuse de persoana interesată, potrivit Legii nr. 10/2001.

32. Conform art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia*”. Or, „legătura cu soluționarea cauzei” presupune atât aplicabilitatea textului criticat în cauza dedusă judecării, cât și necesitatea invocării excepției de neconstituționalitate în scopul restabilirii stării de legalitate, condiții ce trebuie întrunite cumulativ, pentru a fi satisfăcute exigențele pe care le impun dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 în privința pertinentei excepției de neconstituționalitate în desfășurarea procesului. În aceste condiții, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 34 și ale art. 35 din Legea nr. 165/2013 urmează să fie respinsă ca fiind inadmisibilă.

33. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013, Curtea constată că aceste norme sunt criticate prin raportare la termenele și procedura prevăzute la art. 33, 34 și 35 din Legea nr. 165/2013.

34. Analizând obiectul litigiilor în care a fost invocată excepția, Curtea observă că incidente în cauză sunt doar dispozițiile art. 33, în special în condițiile în care instanțele judecătorești au respins acțiunea ca devenită prematură, interpretând art. 4 din lege în sensul că persoanele îndreptățite care s-au adresat instanței trebuie să se supună noilor termene administrative prevăzute de acest text pentru ca, ulterior, să poată solicita direct instanței realizarea dreptului lor.

35. Prin Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014*), încă nepublicată la data pronunțării prezentei decizii, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013 sunt constituționale în măsura în care termenele prevăzute la art. 33 din lege nu se

aplică și cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a legii.

36. Dată fiind identitatea dintre criticile formulate cu privire la dispozițiile art. 4 în prezenta cauză și motivele pentru care Curtea a pronunțat, la o dată ulterioară însă sesizării cu prezenta excepție, o decizie de admitere, sub rezervă de interpretare, rezultă că soluția ce se justifică, potrivit jurisprudenței sale în materie, este cea de respingere, ca devenită inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportat la art. 33 din Legea nr. 165/2013. Aceasta deoarece, potrivit art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, nu pot face obiectul excepției de neconstituționalitate prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale.

37. Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014 urmează să își producă efectele juridice pentru viitor, de la momentul publicării sale în Monitorul Oficial al României, Partea I, inclusiv în cauza pendinte în cadrul căreia s-a ridicat prezenta excepție de neconstituționalitate, având în vedere că prin această decizie a fost stabilită în mod definitiv și general obligatoriu modalitatea de interpretare constituțională a textului ce constituie obiectul excepției. Totodată, întrucât deciziile Curții sunt general obligatorii și produc efecte numai pentru viitor, potrivit art. 147 alin. (4) din Constituție, se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept și au putere de lucru judecat, care se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta.

38. Prin urmare, de la același moment al publicării deciziei de admitere a Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I, instanțele judecătorești vor interpreta și aplica dispozițiile art. 4 teza a doua raportat la art. 33 din Legea nr. 165/2013 în acord cu această decizie a Curții în toate cauzele pendinte în care acestea sunt incidente, precum și în cauzele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la data sus-menționată; în această ultimă ipoteză, dacă litigiul a fost soluționat, deciziile pronunțate de Curtea Constituțională constituie temei al revizuirii potrivit art. 322 pct. 10 din Codul de procedură civilă din anul 1865 sau art. 509 alin. (1) pct. 11 din noul Cod de procedură civilă, după caz.

39. Astfel, deși în cauza de față Curtea va pronunța o soluție de respingere ca devenită inadmisibilă a excepției, se impune precizarea că, în temeiul deciziei de admitere mai sus menționate, prezenta decizie poate constitui motiv de revizuire, potrivit art. 322 pct. 10 din Codul de procedură civilă din anul 1865 sau art. 509 alin. (1) pct. 11 din noul Cod de procedură civilă, după caz, dacă litigiul a fost definitiv soluționat în timp ce excepția de neconstituționalitate se afla, spre soluționare, pe rolul Curții Constituționale, deoarece aceasta a fost ridicată anterior publicării Deciziei nr. 88 din 27 februarie 2014 în Monitorul Oficial al României, Partea I. În consecință, soluția procedurală în cauza de față nu împiedică, ci, din contră, dă posibilitatea valorificării deciziei de admitere menționate în condițiile arătate.

40. Având în vedere că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportat la art. 33, precum și ale art. 34 și 35 din Legea nr. 165/2013 nu îndeplinesc condițiile de admisibilitate ale excepției de neconstituționalitate, prevăzute de art. 29 din Legea nr. 47/1992, astfel cum s-a arătat mai sus, rezultă că instanța de contencios va examina pe fond doar excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), ale art. 24 alin. (2), (3) și (4) și ale art. 33 din legea menționată.

*) Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din 16 aprilie 2014.

(2) Analiza pe fond a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3), ale art. 24 alin. (2)—(4) și ale art. 33 din Legea nr. 165/2013

41. Cu privire la dispozițiile art. 1 alin. (3) din legea examinată, Curtea reține că sunt criticate prin coroborare cu art. 4 și art. 24 alin. (2)—(4) din același act normativ de către unul dintre autorii excepției care are calitatea de cesionar al drepturilor litigioase pretinse în temeiul Legii nr. 10/2001. Potrivit acestor texte legale, dacă titularul a înstrăinat drepturile cuvenite potrivit legilor de restituire a proprietății, singura măsură reparatorie care se acordă cesionarului dreptului este compensarea printr-un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului, astfel cum aceasta a fost stabilită prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 de către Secretariatul Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor. Valoarea astfel determinată se exprimă în puncte, iar un punct are valoarea de un leu.

42. În opinia autorului excepției (ce are și calitatea de cesionar de drepturi litigioase în cauză), dispozițiile legale sunt neconstituționale, deoarece încalcă prevederile art. 44 alin. (1)—(4) și (8), ale art. 15, art. 16, art. 20 și ale art. 53 din Legea fundamentală, precum și ale art. 1 paragraful 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale prin aceea că doar în cazul cesionarului de drepturi litigioase este plafonată la 15% contravaloarea imobilului supus restituirii, cu aplicarea principiului compensării prin puncte, fiind astfel afectat contractul părților (cedent — cesionar) și înfrântă încrederea și speranța legitimă a cesionarului de a obține aceleași drepturi ca și persoana îndreptățită — titularul inițial al dreptului acordat de lege.

43. Față de aceste critici, Curtea reține că, în vederea finalizării procesului de restituire a imobilelor preluate în mod abuziv, Legea nr. 165/2013 instituie trei forme de despăgubire, și anume: regula este restituirea în natură [art. 1 alin. (1)], iar în situația în care aceasta nu mai este posibilă, măsurile reparatorii în echivalent care se pot acorda sunt compensările prin puncte, potrivit procedurii prevăzute în cap. III din lege. De asemenea, în urma modificării art. 1 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, prin Legea nr. 368/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 819 din 21 decembrie 2013, au fost menținute măsurile reparatorii în echivalent instituite prin legislația anterioară, și anume compensarea cu bunuri oferite în echivalent de entitatea investită cu soluționarea cererii în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 798 din 2 septembrie 2005, măsurile prevăzute de Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1 din 5 ianuarie 1998, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 8 din 12 ianuarie 2000, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 169/1997 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 299 din 4 noiembrie 1997, cu modificările și completările ulterioare. Singura derogare de la principiul prevalenței restituirii în natură, consacrat, de altfel, *expressis*

verbis prin art. 2 lit. a) din Legea nr. 165/2013, este reprezentată de situația în care titularul a înstrăinat drepturile ce i se cuveneau potrivit legilor anterioare de restituire a proprietății.

44. Astfel, prevederile art. 1 alin. (3) din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, stabilesc că, în situația în care titularul a înstrăinat drepturile ce i se cuveneau în temeiul legilor anterioare de restituire, singura măsură reparatorie acordată de legea nouă este cea a compensării prin puncte, în condițiile art. 24 alin. (2) din lege, fără a mai putea beneficia de măsurile reparatorii instituite prin legile reparatorii anterioare sau de măsurile reparatorii ale compensării integrale prin puncte. Potrivit acestei din urmă prevederi legale, cesionarii drepturilor izvorâte din legile de restituire beneficiază de un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate, la care se adaugă și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului, astfel cum aceasta rezultă din grila notarială valabilă la data intrării în vigoare a legii.

45. Din analiza textelor de lege criticate, Curtea reține că legiuitorul a reglementat în mod diferit modalitatea de despăgubire, în raport de persoana beneficiarilor măsurilor reparatorii conferite de Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare, și anume titularii dreptului la măsuri reparatorii, în temeiul legislației reparatorii anterioare, pe de o parte, și persoanele către care au fost înstrăinate drepturile cuvenite potrivit legilor de restituire a proprietății, pe de altă parte. Contrar susținerilor autorilor excepției de neconstituționalitate — care au calitatea de cesionari ai dreptului la despăgubire, această opțiune a legiuitorului nu reprezintă o sancționare a titularilor originari ai acestui drept, care au înstrăinat dreptul la obținerea măsurilor reparatorii, dat fiind faptul, că, prin ipoteză, în patrimoniul acestora nu se mai regăsește acest drept. Ca efect al cesiunii de creanță specifice, încheiată anterior intrării în vigoare a noii legi reparatorii, dreptul pretins de cedent, constând în acordarea măsurilor reparatorii conferite de legislația anterioară în domeniul proprietăților preluate în mod abuziv, a fost transferat către cesionari.

46. În ceea ce privește pretinsa discriminare creată prin textele de lege criticate, Curtea reține că titularii dreptului la măsuri reparatorii, în temeiul legislației reparatorii anterioare, pe de o parte, și persoanele care au dobândit, în temeiul unor contracte cu titlu oneros, drepturile cuvenite potrivit legilor de restituire a proprietății, pe de altă parte, se află în aceeași situație juridică, făcând parte din categoria persoanelor îndreptățite la obținerea măsurilor reparatorii prevăzute de acest act normativ, în sensul art. 1 alin. (3) și art. 3 pct. 3 din Legea nr. 165/2013, cu modificările și completările ulterioare. Din acest punct de vedere, acordarea unor măsuri reparatorii diferite, în funcție de beneficiarii acestora, echivalează cu instituirea unui tratament juridic diferit, fără ca aceasta să constituie *eo ipso* o discriminare, dat fiind faptul că, în sensul jurisprudenței Curții Constituționale, nu orice diferență de tratament semnifică, în mod automat, încălcarea dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție sau a celor convenționale relative la interzicerea discriminării. În același sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia tratamentul diferențiat al persoanelor aflate în situații similare este considerat a fi discriminatoriu dacă nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, dacă nu urmărește un obiectiv legitim sau dacă nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele întreprinse și obiectivul avut în vedere (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia Curții Constituționale nr. 164 din 12 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 296 din 23 mai 2013, precum și hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului din 11 iunie 2002 și 29 aprilie 2008, pronunțate în cauzele *Willis împotriva Regatului Unit*,

paragraful 48, și, respectiv, *Burden împotriva Regatului Unit*, paragraful 60). Mai mult, Curtea Europeană a statuat că art. 14 — *Interzicerea discriminării* cuprins în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu interzice unui stat membru să trateze unele grupuri diferit pentru a îndrepta „inegalitățile de fapt” dintre acestea, deoarece statul contractant beneficiază de o amplă marjă de apreciere când evaluează dacă și în ce măsură diferențele în situații similare justifică un tratament diferit, Convenția lăsând statului contractant o astfel de marjă de apreciere în domeniul măsurilor economice sau de strategie socială (a se vedea, în acest sens, Decizia cu privire la Cererea nr. 13.902/11, pronunțată în Cauza *Ionel Panfile împotriva României*, paragraful 27, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 315 din 11 mai 2012).

47. În acest context, Curtea reține că, având în vedere obiectul de reglementare al Legii nr. 165/2013, și anume măsuri pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, precum și domeniul special de reglementare, constând în acordarea de măsuri reparatorii în considerarea abuzurilor săvârșite în perioada comunistă în materia preluărilor de către stat a imobilelor aflate în proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice, opțiunea legiuitorului de a exclude de la măsura reparatorie a restituirii în natură, precum și de la cea a compensării integrale prin puncte a persoanelor în patrimoniul cărora a fost transmis, prin intermediul unor contracte cu titlu oneros, dreptul de a obține măsurile reparatorii apare ca fiind justificată în mod obiectiv și rezonabil, dat fiind faptul că asupra acestora din urmă nu s-au răsfrânt direct sau indirect măsurile de preluare abuzivă. Cu alte cuvinte, dat fiind caracterul abuziv al preluării bunurilor imobile de către stat, aspect ce s-a răsfrânt asupra persoanei, legislația cu caracter reparator a vizat exclusiv titularul dreptului sau al moștenitorii acestuia.

48. Mai mult, având în vedere că, în ipoteza supusă controlului de constituționalitate, legiuitorul a acordat cesionarilor dreptului la despăgubire un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului, Curtea reține că măsura legislativă criticată păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între scopul urmărit — despăgubirea integrală doar a titularilor originari ai măsurilor reparatorii sau a moștenitorii acestora — și mijloacele folosite, cesionarul urmând a obține atât prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia, cât și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului.

49. În ceea ce privește susținerea referitoare la încălcarea dreptului de proprietate al cesionarului, ceea ce contravine dispozițiilor art. 44 alin. (1) — (3) din Constituție, Curtea reține că aceasta este neîntemeiată. Așa cum a reținut Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, în acord cu dispozițiile art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, statul are dreptul de a expropria bunuri — inclusiv orice drepturi la despăgubire consfințite de lege — și de a reduce, chiar foarte mult, nivelul despăgubirilor prin mijloace legislative, cu condiția ca valoarea despăgubirii acordate pentru o privare de proprietate operată de stat să fie în mod rezonabil proporțională cu valoarea bunului. Totodată, în sensul jurisprudenței Curții Europene, art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție nu garantează un drept la o compensație integrală în orice circumstanțe, o compensație numai parțială nefăcând privarea de proprietate nelegitimă eo

ipso în toate cazurile. În mod special, anumite obiective legitime, de utilitate publică, precum cele care urmăresc măsuri de reformă economică sau de dreptate socială pot milita pentru o rambursare mai mică decât valoarea de piață integrală (a se vedea în acest sens Hotărârile din 21 februarie 1986 și din 8 iulie 1986, pronunțate în cauzele *James și alții împotriva Regatului Unit* și, respectiv, *Lithgow și alții împotriva Marii Britanii*). Prin urmare, în prezenta cauză, împrejurarea că legiuitorul român a stabilit că singura măsură reparatorie care se poate acorda altor persoane decât titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia, este compensarea prin puncte, precum și faptul că a plafonat despăgubirile acordate în situația în care titularul a înstrăinat drepturile care i se cuvin potrivit legilor de restituire a proprietății nu echivalează cu o expropriere, această reglementare încadrându-se în sfera măsurilor cu caracter general sugerate chiar de Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fi adoptate de statul român. Mai mult, în acest caz, legiuitorul a acordat cesionarilor dreptului la despăgubire un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului.

50. În concluzie, Curtea urmează să respingă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (3) și ale art. 24 alin. (2)—(4) din Legea nr. 165/2013, prin raportare la criticile de neconstituționalitate formulate.

51. Autorii excepției formulează în mod distinct critici de neconstituționalitate și în privința dispozițiilor art. 33 din Legea nr. 165/2013, pe care le consideră contrare art. 16 alin. (1) și (2), art. 21 alin. (1)—(3) din Constituție, deoarece instituirea unor termene diferite creează discriminarea cetățenilor sub aspectul egalității lor în fața legii, iar condiția impusă justițiabilului de a se adresa instanței numai după curgerea acestor termene împiedică accesul său la justiție pentru realizarea efectivă a dreptului acordat de lege.

52. Critici de neconstituționalitate asemănătoare au fost analizate, parțial, de Curtea Constituțională cu prilejul pronunțării Deciziei nr. 95 din 27 februarie 2014*), nepublicată încă la data pronunțării prezentei decizii.

53. Prin această decizie, Curtea a reținut, în esență, că dispozițiile art. 33 din Legea nr. 165/2013 instituie pentru persoane aflate în aceeași situație termene diferite (12 luni, 24 de luni, respectiv 36 de luni) de soluționare a cererilor formulate potrivit Legii nr. 10/2001, înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, și de emitere a deciziei de admitere sau de respingere a acestora, ceea ce echivalează cu instituirea unui tratament diferit.

54. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, a Curții Constituționale a României, dar și în acord cu prevederile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, nu orice diferență de tratament semnifică, însă, în mod automat, încălcarea dispozițiilor constituționale sau convenționale relative la interzicerea discriminării, pe de o parte, iar, pe de altă parte, în domeniul măsurilor economice sau de strategie socială, statul contractant beneficiază de o amplă marjă de apreciere când evaluează dacă și în ce măsură diferențele în situații similare justifică un tratament diferit. Astfel, instanța europeană a statuat că tratamentul diferențiat al persoanelor aflate în situații similare este discriminatoriu dacă nu are o justificare obiectivă și rezonabilă; cu alte cuvinte, dacă nu urmărește un obiectiv legitim sau dacă nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele întreprinse și obiectivul avut în vedere.

*) Decizia nr. 95 din 27 februarie 2014 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 322 din 5 mai 2014.

55. Analizând dispozițiile art. 33 din Legea nr. 165/2013 din perspectiva acestor exigențe, Curtea a constatat, prin decizia amintită, că termenele introduse prin textul legal criticat au ca scop eficientizarea procedurilor administrative și, în final, respectarea drepturilor tuturor persoanelor interesate, reprezentând în același timp un scop legitim; acestea sunt termene pe care legiuitorul și le-a asumat și trebuie să le respecte, fără a interveni pentru amânarea aplicării lor, pentru că, în acest fel, s-ar goli de conținut dreptul consacrat de norma criticată și s-ar anula însuși scopul legii.

56. De asemenea, Curtea a constatat existența unui raport de proporționalitate rezonabil între scopul urmărit și mijloacele utilizate pentru atingerea acestuia, având în vedere expunerea de motive a Legii nr. 165/2013, potrivit căreia la stabilirea termenelor prevăzute de dispozițiile art. 33 s-au avut în vedere procedurile administrative necesare implementării noului cadru legislativ, alocările de resurse materiale și umane pentru ca autoritățile locale și centrale să își îndeplinească obligațiile legale prevăzute de noua reglementare, numărul mare de cereri și posibilitatea completării cu înregistrări a dosarelor depuse la entitățile investite de lege.

57. Totodată, Curtea a mai reținut, cu titlu de evidență, că un termen considerat adecvat pentru soluționarea unui număr de 2.500 de cereri nu poate păstra aceeași caracteristică și în ceea ce privește soluționarea unui număr de 5.000 de cereri.

58. În concluzie, Curtea a statuat că tratamentul juridic diferențiat instituit de textul de lege criticat are o justificare obiectivă și rezonabilă și nu se constituie într-o încălcare a dispozițiilor constituționale ale art. 16 privind egalitatea în drepturi a cetățenilor.

59. Pentru identitate de rațiune, Curtea constată că cele reținute prin decizia amintită își mențin valabilitatea și în această cauză, sub aspectul criticilor de neconstituționalitate referitoare

la încălcarea, prin art. 33 din Legea nr. 165/2013, a prevederilor art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție referitoare la principiul egalității și interzicerea discriminării.

60. Curtea constată ca fiind neîntemeiate și criticile de neconstituționalitate referitoare la încălcarea, prin art. 33 din Legea nr. 165/2013, a accesului liber la justiție, drept fundamental garantat de art. 21 alin. (1)—(3) din Constituție. Aceasta deoarece textul legal menționat nu împiedică exercitarea liberului acces la justiție, ci doar îl condiționează de respectarea unor termene înăuntrul cărora entitățile prevăzute de lege au obligația soluționării cererilor formulate potrivit Legii nr. 10/2001, înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în sensul emiterii unei decizii de admitere sau de respingere a acestora. Potrivit art. 35 alin. (1) și (2) din lege, persoana care se consideră îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești fie împotriva deciziei emise de entitatea prevăzută de lege (în termen de 30 de zile de la data comunicării), fie împotriva refuzului nejustificat al soluționării cererii de către aceeași entitate (în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor). De altfel, Curtea a statuat în mod constant că reglementarea de către legiuitor, în limitele competenței ce i-a fost conferită prin Constituție, a condițiilor de exercitare a unui drept — subiectiv sau procesual —, inclusiv prin instituirea unor termene, nu constituie o restrângere a exercițiului acestuia, ci doar o modalitate eficientă de a preveni exercitarea sa abuzivă, în detrimentul altor titulari de drepturi, ocrotite în egală măsură (a se vedea, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 201 din 6 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 340 din 18 mai 2012, sau Decizia nr. 754 din 20 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 718 din 23 octombrie 2012).

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 34 și ale art. 35 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Ion Caruseroff, Tiberiu Caruseroff, Mariana Oprișan și Societatea Comercială „Real Grup Invest” — S.A. din București în Dosarul nr. 4.916/3/2012 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă.

2. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza a doua raportat la art. 33 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de aceiași autori în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești.

3. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceiași autori în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești și constată că dispozițiile art. 1 alin. (3), ale art. 24 alin. (2)—(4) și ale art. 33 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a V-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 8 aprilie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Claudia-Margareta Krupenschi

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Nr. 105 din 4 iulie 2014

MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE
Nr. 761 din 14 iulie 2014

ORDIN

privind stabilirea cadrului general pentru planificarea strategică și financiară, gestionarea, implementarea și auditarea utilizării asistenței financiare acordate României prin intermediul Fondului pentru Frontierele Externe din cadrul Programului general „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii”

Având în vedere prevederile:

— Deciziei nr. 574/2007/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 mai 2007 de instituire a Fondului pentru Frontierele Externe pentru perioada 2007—2013, ca parte a Programului general „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii”, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 144 din 6 iunie 2007;

— Deciziei Comisiei 2008/456/CE din 5 martie 2008 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Deciziei nr. 574/2007/CE a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a Fondului pentru frontierele externe pentru perioada 2007—2013, ca parte a Programului general „Solidaritate și gestionarea fluxurilor migratorii”, în ceea ce privește sistemele de gestiune și control ale statelor membre, normele de gestiune administrativă și financiară și eligibilitatea cheltuielilor privind proiectele cofinanțate de fond, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 167 din 27 iunie 2008, cu modificările ulterioare;

— art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1.506/2007 privind abilitarea Ministerului Afacerilor Interne de a gestiona fondurile acordate României prin Programul general „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii”,

în temeiul art. 7 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobată cu modificări prin Legea nr. 15/2008, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 8 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Fondurilor Europene, cu modificările și completările ulterioare,

viceprim-ministrul, ministrul afacerilor interne, și ministrul fondurilor europene emit următorul ordin:

Art. 1. — Obiectul prezentului ordin îl constituie stabilirea cadrului general pentru planificarea strategică și financiară, gestionarea, implementarea și auditarea utilizării asistenței financiare acordate României prin intermediul Fondului pentru Frontierele Externe din cadrul Programului general „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii”, denumit în continuare *Fondul*.

Art. 2. — (1) În sensul prezentului ordin, următorii termeni se definesc astfel:

a) *program multianual și program anual* — documentele de planificare strategică și programare financiară, elaborate de România și aprobate de Comisia Europeană, care au drept scop orientarea și stimularea activității de atingere a obiectivelor stabilite în baza documentelor strategice sectoriale și a liniilor directe aprobate de Comisia Europeană;

b) *Fond* — Fondul pentru Frontierele Externe, astfel cum a fost instituit prin Decizia nr. 574/2007/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 mai 2007 de instituire a Fondului pentru Frontierele Externe pentru perioada 2007—2013, ca parte a Programului general „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii”;

c) *autoritate responsabilă* — organismul abilitat să gestioneze asistența financiară acordată României prin intermediul Fondului, să planifice și să coordoneze activitățile finanțate în acest cadru și întreaga comunicare cu Comisia Europeană;

d) *autoritate delegată* — organismul desemnat de către autoritatea responsabilă pentru a transfera către beneficiarii finali contribuția financiară a Uniunii Europene aferentă proiectelor finanțate prin programele multianuale și anuale, pentru a constata, stabili și recupera de la aceștia sumele individualizate în cadrul procedurii de constatare a neregulilor,

pentru a verifica interim și ex-post procedurile de achiziții publice derulate de beneficiarii finali, conform propriilor proceduri și pentru a implementa componentele de asistență tehnică finanțate prin programele anuale;

e) *autoritate de certificare* — organismul desemnat să certifice declarațiile de cheltuieli aferente programelor anuale înaintea transmiterii acestora către Comisia Europeană, în conformitate cu reglementările europene și procedurile proprii aplicabile;

f) *autoritate de audit* — organismul care efectuează auditarea utilizării asistenței financiare acordate României, în conformitate cu procedurile proprii și cu standardele internaționale de audit acceptate;

g) *beneficiar final* — organismul, autoritatea, instituția sau organizația din sectorul public responsabil/responsabilă pentru inițierea și implementarea proiectelor aprobate spre finanțare, în cadrul Fondului;

h) *ofițer responsabil de program* — persoana din cadrul administrației publice centrale care coordonează autoritatea responsabilă, având întreaga responsabilitate a managementului Fondului în România;

i) *proiect de monopol* — proiect finanțat în cazul situațiilor de monopol de drept sau din rațiuni de securitate;

j) *organism executiv* — calitate în care acționează autoritatea responsabilă în cazul în care decide să pună în aplicare proiectele în mod direct, întrucât caracteristicile acestora nu permit o altă manieră de punere în aplicare, de exemplu în cazul proiectelor de monopol;

k) *organism de atribuire* — calitate în care acționează autoritatea responsabilă în cazul în care pune în aplicare proiectele, în general pe baza unei cereri deschise, anuale, de propuneri;

l) *cheltuieli eligibile* — cheltuieli realizate de către un beneficiar final aferente acțiunilor finanțate în cadrul programelor anuale care pot fi finanțate atât din contribuția financiară a Uniunii Europene alocată din Fond, cât și din cofinanțarea beneficiarului final;

m) *cheltuieli neeligibile* — cheltuielile ocazionate de realizarea proiectelor finanțate în cadrul planurilor anuale care nu pot fi finanțate din contribuția financiară a Uniunii Europene alocată din Fond și nici din cofinanțarea beneficiarului final, conform reglementărilor europene și naționale relevante, fără a se limita la acestea;

n) *cofinanțare publică* — orice contribuție pentru finanțarea cheltuielilor eligibile din sumele aprobate în bugetele prevăzute la art. 1 alin. (2) lit. a)—g) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, art. 1 alin. (2) lit. a)—d) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cofinanțarea acordată de la bugetul de stat pentru alți beneficiari decât cei finanțați integral sau parțial din bugetul de stat sau din bugetele locale;

o) *contribuția națională* — totalul sumelor cheltuite în cadrul implementării Fondului, fiind formată din cofinanțarea publică și cheltuielile neeligibile;

p) *contribuția financiară a Uniunii Europene* — sumele alocate României de către Uniunea Europeană din Fond pentru finanțarea obiectivelor aprobate prin programul multianual și anual;

q) *partener în cadrul proiectului* — orice entitate juridică ce pune în aplicare un proiect în cooperare cu un beneficiar final, punând la dispoziția proiectului resurse și primind parte din contribuția Uniunii Europene, prin intermediul beneficiarului final;

r) *asociat* — orice autoritate națională care participă alături de autoritatea responsabilă/autoritatea delegată la implementarea unei acțiuni finanțate în cadrul Fondului, în virtutea competențelor pe care le are în domeniul vizat (expertiză tehnică, nivel înalt de specializare sau puteri administrative);

s) *acord de cooperare* — instrumentul juridic care detaliază decizia autorității responsabile/autorității delegate de a implementa, în mod direct, o acțiune finanțată din Fond în asociere cu o altă autoritate națională cu competențe în domeniul vizat;

ș) *debite față de bugetul Uniunii Europene* — sumele datorate bugetului Uniunii Europene ca urmare a neregulilor identificate în cadrul proiectelor și săvârșite ca urmare a nerespectării prevederilor contractuale, a legislației europene relevante sau a altor documente încheiate ori convenite între Comisia Europeană și Guvernul României și care au cauzat un prejudiciu bugetului din care au fost finanțate;

ț) *cerere de fonduri* — documentul întocmit de către beneficiarii finali prin care solicită transferul sumelor reprezentând finanțarea nerambursabilă acordată. Transferul se realizează prin intermediul autorității delegate, după aprobarea autorității responsabile;

ț) *cerere de transfer de fonduri* — documentul întocmit de către autoritatea delegată, în baza cererilor de fonduri întocmite de beneficiarii finali, prin care solicită de la autoritatea responsabilă aprobarea și transferul sumelor reprezentând finanțarea nerambursabilă acordată;

u) *decizie de finanțare* — instrumentul juridic în baza căruia autoritatea responsabilă acordă finanțare nerambursabilă beneficiarului final în vederea punerii în aplicare a proiectului de monopol, încheiat în conformitate cu procedurile elaborate de autoritatea responsabilă cu respectarea principiului separării corespunzătoare a funcțiilor.

(2) În conformitate cu prevederile Deciziei nr. 574/2007/CE a Parlamentului European și a Consiliului, se constituie următoarele sisteme și funcții:

a) sistemul de gestionare și control, care cuprinde proceduri de asigurare a corectitudinii și regularității cheltuielilor declarate în cadrul programelor anuale, proceduri privind identificarea și definirea funcțiilor îndeplinite de autoritățile implicate în gestionarea Fondului, proceduri detaliate privind punerea în aplicare a sarcinilor delegate, proceduri de raportare și monitorizare a neregulilor și de recuperare a sumelor plătite în mod nejustificat, în vederea asigurării existenței unei piste de audit suficiente;

b) sistemul de monitorizare, care este coordonat de comitetul de monitorizare, compus din reprezentanți ai autorității responsabile și ai autorității delegate. În cadrul comitetului de monitorizare, Autoritatea de Audit de pe lângă Curtea de Conturi și autoritatea de certificare participă în calitate de observator. Comitetul de monitorizare analizează stadiul proiectelor și acțiunilor finanțate din Fond pentru fazele de programare, contractare, implementare și evaluare, pe baza raportărilor semestriale elaborate de autoritatea responsabilă. În acest sens, comitetul de monitorizare stabilește măsurile necesare pentru implementarea corespunzătoare a proiectelor și acțiunilor finanțate în cadrul Fondului. Comitetul de monitorizare se reunește semestrial și este prezidat de conducătorul autorității responsabile. Secretariatul comitetului de monitorizare este asigurat de către serviciul specializat pe fonduri din cadrul Direcției Schengen — Ministerul Afacerilor Interne;

c) sistemul de control la fața locului, care constă în controale interim și ex post efectuate de către autoritatea responsabilă sau comisia mixtă de control la fața locului. Controalele interim se efectuează în orice moment pe toată durata implementării proiectelor, iar controalele ex post pot fi efectuate în orice moment timp de 5 ani de la încetarea programului, respectiv de la data plății finale/recuperării finale emise de Comisia Europeană către autoritatea responsabilă. Comisia mixtă de control la fața locului este formată din reprezentanți ai autorității responsabile și ai autorității delegate având ca scop efectuarea verificărilor cu privire la aspecte de natură administrativă, financiară, tehnică și fizică a proiectelor pentru a se asigura că, din punctul de vedere al obiectivului proiectului, cheltuielile declarate sunt reale și legitime, iar proiectele finanțate respectă regulile de implementare. Președinția comisiei mixte de control la fața locului este deținută de către autoritatea responsabilă. Activitățile de control se finalizează cu întocmirea, de către autoritatea responsabilă sau, după caz, de către comisia mixtă de control la fața locului, a raportului de control;

d) sistemul de verificare a sesizărilor interne sau externe, a alertelor la neregulă/fraudă primite de către autoritatea responsabilă sau autoritatea delegată, care constă în activitățile de prevenire, constatare a neregulilor, de stabilire și de recuperare a creanțelor bugetare rezultate din nereguli, activități efectuate de către o comisie mixtă de verificare formată din reprezentanți desemnați ai autorității delegate și ai autorității responsabile, la sediul beneficiarilor finali ai finanțării, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare. Activitățile de verificare se finalizează cu întocmirea unui raport de control de către comisia mixtă de nereguli care stă la baza întocmirii titlului de creanță de către compartimentul specializat din cadrul autorității delegate, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Președinția comisiei mixte de verificare este deținută de către autoritatea delegată;

e) sistemul de audit instituit la nivelul autorității de audit, care constă în efectuarea unor verificări a cheltuielilor declarate, pe baza unui eșantion care trebuie să reprezinte cel puțin 10% din totalul cheltuielilor declarate eligibile pentru fiecare program anual.

Art. 3. — (1) Sumele corespunzătoare contribuției financiare a Uniunii Europene acordate României din Fond se virează în contul de valută al Ministerului Finanțelor Publice deschis la Centrala Băncii Naționale a României.

(2) Sumele aferente Fondului se gestionează de Ministerul Afacerilor Interne și de celelalte instituții beneficiare.

(3) Fondurile externe nerambursabile aferente proiectelor, respectiv componentelor de asistență tehnică implementate din Fond se cuprind de către beneficiari, respectiv de către autoritatea delegată în bugetul fondurilor externe nerambursabile, anexa la bugetul acestora, la titlul „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile”, articolul „Sume aferente Fondului Frontierelor Externe”.

(4) În termen de două zile lucrătoare de la solicitarea Ministerului Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor Publice virează în contul indicat de acesta sumele în valută aferente Fondului, încasate în contul prevăzut la alin. (1).

(5) Disponibilul Fondului poate fi utilizat cu aprobarea prealabilă a Ministerului Afacerilor Interne, în calitate de autoritate responsabilă, pentru finanțarea unor proiecte în derulare, chiar dacă instituția beneficiară în cauză nu a solicitat transferul sumelor pentru efectuarea plăților.

(6) Creditele bugetare, altele decât cele aferente fondurilor externe nerambursabile, se cuprind în bugetul beneficiarilor finali, la sursa de finanțare 01 „Buget de stat”, la poziția distinctă menționată la alin. (3), astfel:

a) sumele reprezentând cofinanțarea publică pentru proiectele finanțate din Fond, conform programării anuale transmise spre aprobare Comisiei Europene;

b) sumele necesare continuării finanțării proiectelor finanțate din Fond, în cazul indisponibilității temporare a contribuției financiare a Uniunii Europene;

c) sumele necesare finanțării cheltuielilor neeligibile aferente proiectelor finanțate, inclusiv TVA și diferențe de curs valutar.

(7) Pentru componentele de asistență tehnică finanțate din Fond, creditele bugetare, altele decât cele aferente fondurilor externe nerambursabile, se cuprind în bugetul autorității delegate, la sursa de finanțare 01 „Buget de stat”, la poziția distinctă menționată la alin. (3), astfel:

a) sumele necesare finanțării cheltuielilor aferente transferului de fonduri din conturile autorității delegate în conturile contractanților, beneficiarilor activităților finanțate din componentele de asistență tehnică și beneficiarilor finali ai proiectelor finanțate din Fond;

b) sumele necesare finanțării cheltuielilor neeligibile aferente componentelor de asistență tehnică, inclusiv TVA și diferențe de curs valutar;

c) sumele necesare continuării finanțării componentei de asistență tehnică, în cazul indisponibilității temporare a contribuției financiare a Uniunii Europene.

(8) Sumele utilizate de către beneficiarii finali, în vederea continuării implementării proiectelor finanțate din Fond, în cazul indisponibilității temporare a contribuției financiare a Uniunii Europene, sunt rambursate de către autoritatea responsabilă/autoritatea delegată în conturile de venituri bugetare, conturi de cheltuieli bugetare, respectiv conturi de disponibilități, în funcție de tipul cheltuielilor, ale beneficiarilor, din care au fost finanțate proiectele, ca urmare a primirii disponibilului aferent Fondului de la Comisia Europeană.

(9) Disponibilitățile din contribuția financiară a Uniunii Europene și din contribuția națională aferente Fondului rămase la sfârșitul anului bugetar în curs în conturile deschise pentru gestionarea proiectelor finanțate din Fond se reportează în anul următor păstrându-se destinația inițială.

(10) Pe baza deciziei autorității responsabile, dobânda acumulată în conturile deschise pentru gestionarea Fondului se utilizează în cadrul programului anual în cauză, fiind considerată resursă a statului membru cu titlu de cofinanțare publică, și este declarată Comisiei Europene la momentul elaborării declarației de cheltuieli ca parte a raportului final privind punerea în aplicare a programului anual în cauză.

(11) Penalitățile contractuale aplicate pentru neîndeplinirea corespunzătoare a contractelor finanțate din Fond, precum și sumele rezultate din executarea garanțiilor bancare emise pentru proiectele finanțate din Fond sunt considerate resurse ale statului membru și se fac venit la bugetul de stat, în termen de 30 de zile de la data primirii din partea Comisiei Europene a scrisorii de aprobare a raportului final pentru punerea în aplicare a programului anual în cauză.

(12) Pentru implementarea proiectelor aprobate cu respectarea termenelor de eligibilitate aferente, în cazul indisponibilității temporare a fondurilor aferente contribuției financiare a Uniunii Europene, poate fi utilizat disponibilul din conturile deschise pentru gestionarea Fondului constituit din sumele primite de România cu titlu de prefinanțare de la Comisia Europeană pentru programele anuale aprobate.

(13) Suma utilizată din disponibilul aferent fiecărui program anual, conform alin. (12), nu poate depăși suma estimată a fi declarată, reprezentând cheltuielile eligibile finanțate din contribuția financiară a Uniunii Europene aferentă programului anual respectiv.

(14) Modalitatea de autorizare a utilizării și de transfer al sumelor prevăzute la alin. (12) către beneficiar se stabilește de autoritatea responsabilă printr-o procedură aprobată în acest sens.

(15) Cheltuielile, veniturile și toate operațiunile financiare aferente proiectelor se vor raporta de beneficiar pe baza sumelor înregistrate în contabilitate, în valuta operațiunii și în lei, la cursul valutar stabilit conform reglementărilor contabile naționale. Pentru conversia în euro a operațiunilor financiare efectuate în moneda națională sau în alte valute decât euro, se aplică rata de schimb lunară euro/RON a contabilității Comisiei Europene valabilă la data aprobării finanțării la suma în lei înregistrată în contabilitatea beneficiarului. Data aprobării finanțării este considerată data emiterii deciziei de finanțare, indiferent de deciziile de rectificare ulterioare. Dispozițiile conținute de prezentul alineat se aplică în mod corespunzător și operațiunilor aferente componentei de asistență tehnică.

(16) În faza de programare/angajare a cheltuielilor aferente contractelor finanțate prin Fondul pentru Frontierele Externe se utilizează rata de schimb RON/euro aferent exercițiului bugetar în cauză, menționat în Scrisoarea-cadru privind metodologia de elaborare a proiectelor de buget, publicată anual pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice.

(17) Bunurile achiziționate din componenta de asistență tehnică se transmit fără plată între autoritatea delegată și autoritatea responsabilă/autoritatea de audit/autoritatea de certificare pe bază de proces-verbal de predare-preluare sau aviz de însoțire a mărfii, anexând în fotocopie factura fiscală emisă de către furnizor sau fișa mijlocului fix, după caz. Procesul-verbal de predare-preluare se semnează de către ordonatorul de credite care preia bunul și de către ordonatorul de credite care predă bunul.

Art. 4. — Se desemnează Direcția Schengen din cadrul Ministerului Afacerilor Interne în calitate de autoritate responsabilă pentru gestionarea asistenței europene acordate

României din Fond și a sumelor reprezentând contribuția națională aferentă.

Art. 5. — Autoritatea responsabilă are următoarele atribuții principale:

a) elaborează programul multianual și programele anuale, asigurând atât corelarea măsurilor prevăzute cu celelalte documente strategice din domeniile vizate de problematica Programului general, cât și coerența și complementaritatea dintre cofinanțarea din Fond și din alte instrumente financiare naționale și europene relevante, și le supune aprobării comitetului director în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului internelor și reformei administrative nr. 604/2008 privind sistemul decizional și de monitorizare a implementării proiectelor din cadrul Programului general „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii”, cu modificările ulterioare, denumit în continuare *comitet director*;

b) organizează, în conformitate cu normele și practicile naționale în vigoare, consultări cu autoritățile și organismele implicate în aplicarea programului multianual/anual;

c) furnizează consultanță și sprijin beneficiarilor finali în procesul de stabilire a acțiunilor pentru programul multianual, evaluează și selectează proiectele în urma consultării cu instituțiile implicate, în cazul în care au fost propuse prea multe proiecte sau al supradimensionării bugetului, de către oricare dintre beneficiarii finali;

d) asigură punerea în aplicare a Fondului, conform scopului și principiilor definite în reglementările europene specifice și cu respectarea legislației naționale în vigoare;

e) inițiază modificări ale programului multianual, în conformitate cu prevederile art. 22 din Decizia nr. 574/2007/CE a Parlamentului European și a Consiliului;

f) în cazul unor situații temeinic motivate, care nu au fost prevăzute în momentul elaborării programului anual și care necesită o acțiune urgentă, aprobă revizuirea a până la 10% din defalcarea financiară a contribuției fondului între diferitele acțiuni ale programului anual sau poate aloca până la 10% din defalcarea altor acțiuni conforme cu direcțiile de acțiune stabilite și informează, în mod corespunzător, Comisia Europeană cu privire la programul anual revizuit;

g) organizează procedurile de evaluare și atribuire a proiectelor de monopol de drept și semnează deciziile de finanțare;

h) monitorizează obținerea rezultatelor generale și a impactului, astfel cum acestea au fost definite prin programul multianual și programele anuale, prin efectuarea de controale la fața locului și prin analiza rapoartelor periodice elaborate de beneficiarii finali și de autoritățile implicate în gestionarea proiectelor finanțate din Fond;

i) efectuează misiuni de control individual sau împreună cu autoritatea delegată în cadrul comisiei mixte de control cu privire la aspectele administrative, financiare, tehnice și fizice ale proiectelor, cu scopul de a se asigura dacă cheltuielile declarate sunt reale și legitime, dacă proiectele finanțate au fost executate în conformitate cu acordurile de finanțare, dacă s-au respectat normele privind contribuția europeană acordată, cererile de fonduri ale beneficiarului final sunt corecte și dacă proiectele și cheltuielile au respectat normele europene și naționale relevante, precum și de a se asigura că acestea evită dubla finanțare a cheltuielilor cu alte sisteme europene sau naționale și cu alte perioade de programare;

j) în perioada ex post verifică, atât prin intermediul documentelor, cât și la fața locului, existența echipamentelor, respectiv dacă proiectele au mai suferit modificări pe perioada de 5 ani de la data încheierii programului, altele decât cele statuate prin actele adiționale la contracte;

k) în cadrul comisiei mixte de verificare, participă la verificarea sesizărilor interne sau externe, a aspectelor de

natură administrativă, fizică și tehnică a proiectelor, precum și a alertelor la neregulă/fraudă primite de către autoritatea responsabilă sau autoritatea delegată, conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare;

l) verifică și aprobă cererile de transfer de fonduri întocmite de autoritatea delegată și transmite autorității delegate instrucțiuni de urmat, în vederea efectuării transferurilor de fonduri către beneficiarii finali sau a punerii la dispoziție a unor informații adiționale, după caz;

m) monitorizează activitatea autorității delegate prin analiza rapoartelor și a transferurilor de fonduri către beneficiarii finali;

n) desfășoară activități de identificare, constatare a neregulilor, de stabilire și de recuperare a creanțelor bugetare rezultate din nereguli, în situațiile în care autoritatea delegată poate fi stabilită ca debitor;

o) primește și analizează rapoartele de nereguli transmise de către autoritatea delegată;

p) raportează Comisiei Europene orice neregulă care a făcut obiectul unei prime constatări administrative sau judiciare în raportul intermediar ori final privind punerea în aplicare a programelor anuale în conformitate cu art. 27 din Decizia Comisiei 2008/456/CE din 5 martie 2008 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Deciziei nr. 574/2007/CE a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a Fondului pentru frontierele externe pentru perioada 2007—2013, ca parte a Programului general „Solidaritatea și gestionarea fondurilor migratorii”, în ceea ce privește sistemele de gestiune și control ale statelor membre, normele de gestiune administrativă și financiară și eligibilitatea cheltuielilor privind proiecte cofinanțate de Fond;

q) monitorizează efectuarea corecțiilor financiare și recuperarea sumelor plătite nejustificat de către autoritatea delegată, precum și a plăților efectuate către bugetul general al Uniunii Europene, în cazul cheltuielilor constatate ca fiind neeligibile;

r) avizează procedurile de lucru ale instituțiilor implicate în implementarea Fondului;

s) se asigură că evaluările Fondului respectă termenele prevăzute și standardele de calitate stabilite de Comisia Europeană;

ș) se asigură că autoritatea de audit primește, în scopul desfășurării misiunilor de audit, toate informațiile necesare privind procedurile de gestionare utilizate și proiectele și acțiunile cofinanțate din Fond;

t) se asigură că autoritatea de certificare primește toate informațiile necesare privind procedurile și verificările desfășurate cu privire la cheltuielile efectuate, în vederea realizării certificării;

ț) pe baza informațiilor prezentate de către beneficiarii finali elaborează și prezintă Comisiei Europene rapoarte intermediare și finale privind punerea în aplicare a programelor anuale, certificări emise de către autoritatea de certificare și cereri de plăți sau, după caz, declarații de restituire;

u) păstrează înregistrări pentru fiecare activitate în versiuni certificate, conform cu originalul, pe suporturi de date acceptate și în condiții corespunzătoare;

v) coordonează activitatea comitetului de monitorizare, prezintă membrilor acestuia recomandările primite de la Comisia Europeană și se asigură de implementarea, în termenele stabilite, a măsurilor de îndeplinire a acestora;

w) cooperează cu Comisia Europeană la realizarea evaluărilor ex post a implementării Fondului, asupra rezultatelor și concluziilor acestei evaluări;

x) răspunde, împreună cu autoritatea delegată și cu beneficiarii finali, pentru respectarea măsurilor din programele multianuale/anuale aprobate și pentru eligibilitatea operațiunilor finanțate din Fond, aplicând un management financiar și tehnic riguros și transparent;

y) aprobă documentele privind publicitatea și vizibilitatea proiectelor și a acțiunilor finanțate din Fond.

Art. 6. — (1) Se desemnează Direcția generală mecanisme și instrumente financiare nerambursabile din cadrul Ministerului Fondurilor Europene pentru îndeplinirea funcției de autoritate delegată pentru gestionarea asistenței europene acordate României prin Fond.

(2) Se desemnează Inspectoratul General pentru Imigrări din cadrul Ministerului Afacerilor Interne pentru îndeplinirea funcției de autoritate delegată pentru gestionarea componentei de asistență tehnică din cadrul programului anual 2013.

Art. 7. — (1) Autoritatea delegată are următoarele atribuții principale:

a) deschide conturi în euro/RON pentru gestionarea sumelor aferente Fondului, precum și pentru recuperarea debitelor;

b) primește, verifică și aprobă cererile de fonduri întocmite de către beneficiarii finali;

c) întocmește cereri de transfer de fonduri și le înaintează către autoritatea responsabilă în vederea verificării acestora și aprobării transferului de fonduri;

d) efectuează către beneficiarii finali transferul fondurilor, după primirea aprobării autorității responsabile, conform deciziei de finanțare emise de autoritatea responsabilă;

e) asigură menținerea evidențelor financiare și păstrarea tuturor documentelor justificative privind operațiunile pe care le derulează cu respectarea termenelor de păstrare legale pentru fiecare program/proiect/contract;

f) operează în conturile deschise pentru gestionarea sumelor aferente Fondului, în condițiile efectuării tuturor verificărilor standard și a reconcilierilor bancare necesare;

g) transmite lunar către autoritatea responsabilă, în copie conformă cu originalul, documentele contabile justificative și documentele-suport, documentele de plată sau alte documente cu valoare justificativă privind operațiunile care s-au derulat în luna anterioară;

h) furnizează autorității de certificare și autorității responsabile rapoarte lunare privind situația financiară a fiecărui contract și informații actualizate privind transferurile de fonduri efectuate;

i) efectuează periodic, cu autoritatea responsabilă și cu beneficiarii finali, reconcilierea datelor contabile privind sumele încasate/transferate;

j) participă la misiunile de control în cadrul comisiei mixte de control la fața locului, desfășurând verificări ce vizează aspecte de natură administrativă, tehnică, financiară și fizică a proiectelor finanțate;

k) potrivit art. 7 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare, și în conformitate cu procedurile proprii, desfășoară controale interim și ex post ce vizează aspecte de natură financiară, precum și cu privire la procedurile de achiziții publice aferente proiectelor finanțate;

l) în cadrul comisiei mixte de verificare la fața locului, realizează verificarea proiectelor din punct de vedere financiar și al procedurilor de achiziții publice derulate de către beneficiarii finali;

m) centralizează rapoartele de nereguli transmise de către autoritățile implicate, iar, trimestrial, elaborează rapoarte de nereguli cuprinzătoare pentru întreg Fondul și le transmite autorității responsabile;

n) recuperează de la beneficiarii finali sumele neutilizate/nejustificate;

o) întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea auditării conturilor de către autoritățile naționale, cooperează cu Comisia Europeană și Curtea de Conturi și sprijină aceste instituții în îndeplinirea cerințelor de audit;

p) desfășoară activități de identificare, constatare a neregulilor, de stabilire și de recuperare a creanțelor bugetare rezultate din nereguli, în situațiile în care autoritatea delegată nu poate fi stabilită ca debitor;

q) participă în calitate de președinte în cadrul misiunilor de verificare a sesizărilor și/sau alertelor la neregulă/fraudă în cadrul comisiei mixte, contrasemnând raportul de verificare emis la finalizarea verificărilor desfășurate în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare;

r) întocmește procesul-verbal de constatare a neregulilor în baza constatărilor inserate în raportul de verificare menționat la lit. q), care constituie titlu de creanță în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare;

s) pentru componentele de asistență tehnică finanțate din Fond, asigură derularea procedurilor de achiziții publice, în conformitate cu legislația națională în domeniul achizițiilor publice, pentru toate activitățile aprobate de autoritatea responsabilă și asigură administrarea contractelor;

ș) autorizează și efectuează plăți pentru activitățile finanțate din componentele de asistență tehnică, către contractanți, respectiv către beneficiarii activităților finanțate din componentele de asistență tehnică, în baza documentelor de plată verificate și aprobate de către autoritatea responsabilă cu mențiunea „citit și aprobat” și a documentelor justificative aferente;

t) operaționalizează și asigură funcționarea sistemului contabil necesar administrării financiare a Fondului;

ț) asigură managementul administrativ și financiar pentru deplasările interne și/sau externe, aprobate de autoritatea responsabilă, ale reprezentanților autorității responsabile, autorității delegate, autorității de audit și autorității de certificare, finanțate din componentele de asistență tehnică;

u) efectuează plata cheltuielilor ocazionate de deplasările interne și/sau externe, din fondurile aferente componentelor de asistență tehnică, în conformitate cu prevederile legale specifice;

v) solicită autorității responsabile transferul, într-o singură tranșă, al sumelor alocate pentru componentele de asistență tehnică aferente fiecărui program anual aprobat, în vederea asigurării, în timp real, a fondurilor necesare efectuării plăților pentru toate activitățile finanțate din acestea;

w) deschide conturi pentru acordarea sumelor cuvenite reprezentanților autorității responsabile, autorității delegate, autorității de audit și autorității de certificare și pentru derularea, prin intermediul cardurilor bancare, a operațiunilor financiare aferente deplasărilor interne și/sau externe finanțate din componentele de asistență tehnică, pentru fiecare instituție beneficiară (autoritatea responsabilă, autoritatea delegată, autoritatea de audit și autoritatea de certificare);

x) verifică documentele justificative aferente deplasărilor interne și/sau externe finanțate din componentele de asistență tehnică, însoțite de raportul de misiune/deplasare aprobat și decontul de cheltuieli, în vederea stabilirii sumelor eligibile din Fond și a sumelor din contribuția națională, și efectuează demersurile pentru asigurarea contribuției naționale respective;

y) în cadrul comisiei mixte de control la fața locului, verifică, împreună cu reprezentanții autorității responsabile, gradul/modul de îndeplinire a obiectivelor proiectului;

z) pe baza constatărilor rezultate în urma verificărilor efectuate potrivit lit. y), poate propune autorității responsabile reduceri procentuale din sumele solicitate la rambursarea/plata finală reprezentând cheltuieli efectuate și declarate de beneficiari sau, după caz, de a recupera creanțele bugetare rezultate din nereguli, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare, în situația în care se constată neîndeplinirea sau îndeplinirea parțială a indicatorilor/obiectivelor proiectelor finanțate din fonduri europene și/sau fonduri publice naționale aferente acestora pentru care beneficiarii și-au angajat răspunderea realizării în perioada de implementare a contractelor/deciziilor de finanțare nerambursabilă ori a altor tipuri de contracte multianuale.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1) se delegă Inspectoratul General pentru Imigrări din cadrul Ministerului Afacerilor Interne să îndeplinească atribuțiile de contractare și plată pentru componenta de asistență tehnică în cadrul programului anual 2013.

(3) Sumele corespunzătoare contribuției financiare a Uniunii Europene acordate României pentru implementarea componentei de asistență tehnică aferentă programului anual 2013 se transferă în conturile deschise în euro pe numele Inspectoratului General pentru Imigrări, în calitate de autoritate desemnată potrivit art. 6 alin. (2), la instituția de credit prin care sunt gestionate Fondul european pentru refugiați, Fondul european de integrare a resortisanților țărilor terțe și Fondul european de returnare.

Art. 8. — (1) Se desemnează structura specializată a Direcției generale financiare din cadrul Ministerului Afacerilor Interne pentru îndeplinirea funcției de autoritate de certificare pentru asistența acordată din Fond.

(2) Atribuțiile autorității de certificare sunt prevăzute la art. 31 din Decizia nr. 574/2007/CE a Parlamentului European și a Consiliului.

(3) Autoritatea responsabilă, autoritatea delegată și beneficiarii finali au obligația să transmită autorității de certificare informațiile și documentele necesare în scopul certificării, în termenele și conform precizărilor stabilite prin procedura interinstituțională privind informarea adecvată a autorității de certificare.

Art. 9. — (1) Se desemnează Autoritatea de Audit de pe lângă Curtea de Conturi a României în calitate de autoritate de audit pentru asistența financiară acordată României de către Uniunea Europeană prin intermediul Fondului.

(2) Atribuțiile autorității de audit sunt prevăzute la art. 32 din Decizia nr. 574/2007/CE a Parlamentului European și a Consiliului și la art. 20 alin. (2) din Decizia Comisiei 2008/456/CE.

(3) Situația rezumativă anuală a auditurilor prevăzută la art. 53b (3) din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1.605/2002 al Consiliului din 25 iunie 2002 privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene, cu modificările ulterioare, se realizează de către Autoritatea de Audit de pe lângă Curtea de Conturi a României.

Art. 10. — Evaluarea procesului de implementare a Fondului se realizează de către autoritatea responsabilă prin externalizarea acestor servicii, în baza unui contract de achiziție publică sau prin resurse proprii, cu aprobarea ofițerului responsabil de program.

Art. 11. — Beneficiarii finali ai asistenței financiare acordate din Fond au următoarele atribuții principale:

a) identifică propuneri de proiecte finanțate din fondurile alocate din Fond și contribuția națională pe baza priorităților stabilite în programul multianual și le înaintează autorității responsabile pentru aprobare;

b) întreprind toate demersurile pe care le presupune exercițiul de programare, în vederea asigurării eligibilității proiectelor propuse, completarea sau modificarea fișei de proiect și redimensionarea bugetului solicitat;

c) elaborează norme procedurale proprii de lucru care sunt supuse avizării de către ofițerul responsabil de program;

d) administrează proiectele și contractele aferente acestora și întreprind măsurile necesare pentru a asigura îndeplinirea de către contractant a sarcinilor ce îi revin conform contractului;

e) actualizează programul anual al achizițiilor publice propriu, prin includerea procedurilor de achiziție publică derulate în vederea atribuirii/încheierii contractelor/acordurilor-cadru de furnizare/servicii/lucrări prevăzute în programele anuale și multianuale;

f) întocmesc documentațiile de atribuire, stabilind specificațiile tehnice, criteriile de calificare și/sau selecție și factorii de evaluare, determină valorile estimative ale contractelor și elaborează proiectele de contract;

g) organizează procedura de achiziții pentru proiectele finanțate din fondurile alocate din Fond și contribuția națională și evaluează ofertele depuse conform prevederilor legislației naționale aplicabile în materia achizițiilor publice;

h) atribuie și încheie contractele de achiziție publică în cadrul proiectelor finanțate din Fond în conformitate cu legislația națională în vigoare privind achizițiile publice;

i) atunci când este cazul, supun modificării contractele atât pentru asigurarea conformității cu reglementările legislației europene și naționale în vigoare, cât și în condițiile prevederilor contractuale și informează în acest sens autoritatea responsabilă și autoritatea delegată;

j) autorizează și efectuează plăți către contractanți, în baza facturilor însoțite de documentele justificative necesare efectuării plății, prevăzute în contract;

k) întocmesc și transmit autorității delegate cereri de fonduri însoțite de documente justificative aferente, în conformitate cu decizia de finanțare;

l) furnizează autorității responsabile și autorității delegate, lunar, informații privind planificarea procedurii de achiziții, a evaluării ofertelor, a atribuirii contractelor, rapoarte referitoare la situația financiară a fiecărui proiect, precum și evidențe detaliate privind plățile efectuate;

m) asigură menținerea evidențelor financiare privind operațiunile pe care le derulează;

n) supraveghează în permanență îndeplinirea de către contractant a obligațiilor asumate în conformitate cu contractul semnat și informează de îndată autoritatea responsabilă asupra oricărui aspect care ar putea afecta atingerea obiectivelor asumate prin programul anual în cauză și măsurile întreprinse;

o) răspund de recepția bunurilor, serviciilor și a lucrărilor menționate în facturile emise de contractanți, întocmesc documentația de recepție în vederea efectuării plăților conform condițiilor contractuale și întocmesc și păstrează înregistrările aferente recepției;

p) țin evidența repartizării și utilizării bunurilor achiziționate din fondurile alocate din Fond și contribuția națională, conform destinației și scopului prevăzute în program și, pe o perioadă de 5 ani de la data încheierii programului anual în cauză, informează autoritatea responsabilă ex post, asigură accesul autorității responsabile la documentele și echipamentele achiziționate;

q) pun la dispoziția structurilor de control și audit toate datele și informațiile solicitate;

r) asigură publicitatea acțiunilor realizate și a bunurilor achiziționate, conform prevederilor europene în vigoare, și transmit spre aprobare materialele de promovare autorității responsabile;

s) suportă cheltuielile considerate neeligibile de către Comisia Europeană, autoritățile de audit naționale și europene, precum și alte instituții și structuri abilitate cu atribuții de control în ceea ce privește gestionarea financiară a proiectelor finanțate din Fond;

ș) răspund, împreună cu autoritatea responsabilă și autoritatea delegată, pentru respectarea măsurilor din programele multianuale/anuale aprobate și pentru eligibilitatea operațiunilor finanțate din Fond, aplicând un management financiar și tehnic riguros și transparent;

t) întocmesc documentele de raportare lunară privind stadiul implementării contractelor, rapoartele de monitorizare și evaluare a contractelor, conform procedurilor Fondului, și le supun aprobării autorității responsabile;

ț) operaționalizează și asigură funcționarea sistemului contabil necesar gestionării sumelor primite din Fond;

u) utilizează registre contabile și asigură înregistrarea contabilă adecvată a serviciilor/bunurilor/lucrărilor finanțate din Fond;

v) asigură transmiterea către autoritatea responsabilă și autoritatea delegată, la solicitarea acestora, a informațiilor și documentelor privind înregistrarea în contabilitate a serviciilor/bunurilor/lucrărilor finanțate din Fond;

w) organizează și păstrează arhiva documentației proiectelor finanțate din Fond;

x) transmit autorității responsabile informațiile necesare în vederea elaborării rapoartelor intermediare și a rapoartelor finale privind punerea în aplicare a programelor anuale;

y) întreprind demersurile necesare în vederea asigurării sumelor prevăzute la art. 3 alin. (6) și informează, de îndată, autoritatea responsabilă asupra oricăror probleme intervenite, în vederea întreprinderii demersurilor necesare.

Viceprim-ministru, ministrul afacerilor interne,

Gabriel Oprea

Art. 12. — (1) În vederea reflectării fondurilor acordate României prin Programul general în poziția netă a României în relația financiară cu Uniunea Europeană, Unitatea de coordonare a relațiilor bugetare cu Uniunea Europeană din cadrul Ministerului Finanțelor Publice primește de la autoritatea responsabilă și prelucrează datele privind contribuția financiară a Uniunii Europene, conform procedurii și modelului elaborate de Ministerul Finanțelor Publice.

(2) Autoritatea responsabilă transmite Unității de coordonare a relațiilor bugetare cu Uniunea Europeană din cadrul Ministerului Finanțelor Publice următoarele informații, conform procedurii elaborate de Ministerul Finanțelor Publice:

a) estimările alocărilor bugetare anuale pentru România, comunicate de Comisia Europeană pentru Fond, în conformitate cu art. 23 alin. (2) din Decizia nr. 574/2007/CE a Parlamentului European și a Consiliului;

b) situația sumelor necesare achitării debitelor față de bugetul Uniunii Europene, inclusiv a achitării acestora și a majorărilor de întârziere ca urmare a nerecuperării la timp a sumelor de la beneficiari;

c) situația sumelor aferente contribuției financiare a Uniunii Europene, transferate de Comisia Europeană, pentru Fond.

Art. 13. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin, Ordinul ministrului administrației și internelor și al ministrului finanțelor publice nr. 276/3.010/2011 privind stabilirea cadrului general pentru planificarea strategică și financiară, gestionarea, implementarea și auditarea utilizării asistenței financiare acordate României prin intermediul Fondului pentru Frontierele Externe din cadrul Programului general „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii”, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 4 ianuarie 2012, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

Art. 14. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul fondurilor europene,

Eugen Orlando Teodorovici

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 807792